

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **E. G.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. Ivanou Zmekovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Zámocká 30, proti žalovaným **1/ I. G.**, bývajúcemu v B. a **2/ V. G.**, bývajúcemu v T., obom zastúpeným JUDr. Tomášom Plankom, advokátom so sídlom v Bratislave, nám. Slobody 10, **o určenie vlastníctva**, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 39 C 26/2009, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 12. júna 2012 sp. zn. 5 Co 461/11 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 12. júna 2012 sp. zn. 5 Co 461/11 v zmeňujúcom výroku o zmietnutí žaloby a vo výroku o nepriznaní náhrady trov konania žalovaným **z r u š u j e** a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Žalobou podanou na Okresnom súde Bratislava V 9. februára 2009 (po pripustení jej zmeny v priebehu konania) sa žalobkyňa domáhala voči žalovaným určenia svojho podielového spoluvlastníctva k trojizbovému bytu č. X., nachádzajúcemu sa na X. nadzemnom podlaží bytového domu súp. č. X. na B. (ďalej len „byt“), zapísanému v katastri nehnuteľností pre kat. úz. P. na liste vlastníctva č. X., a k podielu 6995/516496 na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a na pozemkoch parcela registra X. a parcela registra X., a to v rozsahu 1/2 spoluvlastníckeho podielu. Existenciu svojho spoluvlastníctva vyvodzovala z neplatnosti zmluvy o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva uzavretej medzi ňou a žalovaným 2/ 2. 2. 2005, podľa ktorej sa mal stať výlučným vlastníkom bytu žalovaný 2/, a z neplatnosti darovacej zmluvy uzavretej medzi žalovaným 2/ ako darcom a žalovaným 1/ ako obdarovaným 27. 2. 2008.

Okresný súd Bratislava V (ďalej len „súd prvého stupňa“ alebo „prvostupňový súd“) rozsudkom z 24. júna 2011 č. k. 39 C 26/2009-189 určil, že žalobkyňa je podielovou spoluvlastníčkou v 1/2 spoluvlastníckeho podielu k bytu a k príslušnému podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a na pozemkoch, na ktorých je dom postavený. Zároveň rozhodol o trovách konania a o poplatkovej povinnosti žalovaných. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žaloba o určenie vlastníctva (spoluvlastníctva) bola dôvodne podaná, pretože zmluvu o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva treba považovať za absolútne neplatnú pre absenciu obligatórnych podmienok právneho úkonu (žalobkyňa ju uzavrela pod nátlakom) a pre jej rozpor s dobrými mravmi.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaných rozsudkom z 12. júna 2012 sp. zn. 5 Co 461/11 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietol. Zároveň vyslovil, že žalovaným sa nepriznáva náhrada trov prvostupňového a odvolacieho konania a že o odmene ustanovenej zástupkyne žalobkyne rozhodne súd prvého stupňa. Zamietnutie žaloby odôvodnil nevykonateľnosťou výroku rozsudku súdu prvého stupňa spočívajúcou v nespôsobilosti rozsudku ako verejnej listiny byť predmetom zápisu do katastra nehnuteľností, a to pre nespĺňanie náležitostí vyžadovaných ustanovením § 42 ods. 2 písm. a) a c) zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon). Uviedol, že výrok prvostupňového rozsudku určuje za podielovú spoluvlastníčku bytu v podiele 1/2 z celku len žalobkyňu a nerieši ani neurčuje podiely ostatných spoluvlastníkov, pričom ak by zmluva o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva a darovacia zmluva boli neplatné, tak by podielovým spoluvlastníkom bol aj žalovaný 2/. Vyslovil názor, že aj keď petit žaloby nebol vadný, mala byť žaloba hneď zamietnutá, a to pre nespôsobilosť zápisu navrhovaného petitu v katastri nehnuteľností.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa. Žiadala, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v zamietajúcom výroku zmenil tak, že potvrdí rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny. Nesúhlasila s právnym záverom odvolacieho súdu o nevykonateľnosti prvostupňového rozsudku. Uviedla, že podľa jej názoru rozsudok súdu prvého stupňa je listinou spôsobilou na vykonanie zmeny vlastníctva v katastri nehnuteľností, keďže spĺňa náležitosti § 42 ods. 2 katastrálneho zákona. Zápisom jej spoluvlastníckeho podielu sa iba zmenší podiel zapísaného vlastníka.

Žalovaní vo vyjadrení k dovolaniu navrhli tento mimoriadny opravný prostriedok ako neopodstatnený zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané proti právoplatnému rozsudku odvolacieho súdu oprávnenou osobou (účastníčkou konania) v zákonnej lehote (§ 240 ods. 1 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods. 1 veta za bodkočiarkou O. s. p.) a dospel k záveru, že ho treba v dovolaní napadnutej časti zrušiť.

V preskúmvanej veci odôvodnil odvolací súd zamietnutie žaloby procesným nedostatkom spočívajúcim v nevykonateľnosti navrhovaného petitu žaloby a tým aj v nevykonateľnosti výroku rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bolo podľa navrhovaného petitu rozhodnuté.

Dovolací súd sa nestotožňuje s právnym názorom odvolacieho súdu, podľa ktorého procesným následkom nevykonateľnosti v žalobe navrhovaného petitu, t. j. návrhu ako má súd rozhodnúť, má byť jej zamietnutie.

Vykonateľnosť rozsudku predstavuje predovšetkým vlastnosť (účinnosť) rozsudku byť titulom pre výkon rozhodnutia (exekúciu), teda spôsobilosť štátnym donútením vynútiť splnenie povinnosti, ktorá bola rozhodnutím uložená. V prípade rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté o určovacej žalobe, sa vykonateľnosť rozsudku prejaví v tom, že práva a povinnosti ním založené alebo deklarované sa zapíšu do príslušných evidencií (napr. do katastra nehnuteľností).

Pokiaľ by nevykonateľnosť rozsudku bola spôsobená tým, že by do jeho výroku bol prevzatý petit žaloby tak, ako bol v nej navrhnutý, potom to znamená, že tento petit bol vadný, t. j. nebol presný, určitý a zrozumiteľný. Procesná požiadavka na presnosť, určitosť a zrozumiteľnosť žalobného petitu sleduje práve ten cieľ, aby súd presne vedel, o čom má konať a rozhodnúť, a aby rozhodnutie súdu, do výroku ktorého bol prevzatý žalobný petit, bolo vykonateľné, teda aby vôbec mohli nastať žalujúcou stranou zamýšľané účinky. V prípade nepresného, neurčitého alebo nezrozumiteľného petitu je povinnosťou súdu vyzvať

účastníka konania na odstránenie tejto vady žaloby postupom podľa § 43 ods. 1 O. s. p. Povinnosť súdu takto postupovať je zároveň základným procesným právom účastníka konania. Procesným dôsledkom neodstránenia vady žaloby môže byť v zmysle § 43 ods. 2 O. s. p. len odmietnutie podania, ktoré by podľa svojho obsahu mohlo byť žalobou, nie však jej zamietnutie. Vadou podania však nie je to, že žalobnému petitu nemožno vyhovieť preto, že nie je v súlade s hmotným právom. Len v takomto prípade, t. j. ak inak bezvadný petit je v rozpore s hmotným právom, možno žalobu zamietnuť.

V preskúmvanej veci odvolací na jednej strane konštatoval, že petit žaloby nebol vadný, no na druhej strane vyslovil záver, že petit nespĺňal náležitosti vyplývajúce z ustanovenia § 42 ods. 2 katastrálneho zákona a že rozsudok, do ktorého bol tento petit prevzatý, bol v dôsledku toho nevykonateľný. I keď to výslovne neuviedol, vzniknutú situáciu akoby považoval za rozpor žalobného petitu s hmotným právom. O takúto situáciu však nešlo a ani ísť nemohlo. Ako už bolo uvedené vyššie, nevykonateľnosť výroku rozsudku ako dôsledok vadného žalobného petitu neznamená jeho rozpor s hmotným právom, ale vadu žaloby spočívajúcu v nepresnosti, neurčitosti alebo nezrozumiteľnosti žalobného petitu. Okrem toho označené ustanovenie katastrálneho zákona je súčasťou jeho štvrtej časti nazvanej „Katastrálne konanie“, teda je procesnou normou. Neprichádzal preto do úvahy záver o rozpore žalobného petitu s hmotným právom, a teda zamietnutie žaloby z tohto dôvodu, ale len postup podľa § 43 ods. 1 O. s. p. (ak by rozsudok podľa navrhovaného petitu bol skutočne nevykonateľný).

Navyše podľa názoru dovolacieho súdu žalobný petit náležitosti vyplývajúce z ustanovenia § 42 ods. 2 katastrálneho zákona spĺňal, pretože spoluvlastnícky podiel, určenia ktorého sa žalobkyňa domáhala, bol vyjadrený zlomkom k celku. Rešpektujúc dispozičné právo žalobkyne sa totiž táto náležitosť vyžadovaná katastrálnym zákonom mohla týkať len toho spoluvlastníckeho podielu, ktorý sa stal predmetom žaloby. Keďže v katastri nehnuteľností zapísaný vlastník bol inak účastníkom konania (žalovaný 1/), bol by rozsudok, ktorým by bolo určené spoluvlastnícke právo žalobkyne v príslušnom spoluvlastníckom podiele (ak by nadobudol právoplatnosť), spôsobilou verejnou listinou pre zápis spoluvlastníckeho práva žalobkyne v určenom spoluvlastníckom podiele a zároveň pre zmenu zápisu výlučného vlastníckeho práva žalovaného 1/ na jeho spoluvlastnícke právo v spoluvlastníckom podiele žalobkyňou (resp. rozsudkom) nedotknutom.

Odvolací súd v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia následkov údajnej nevykonateľnosti rozsudku súdu prvého stupňa v zmysle vyššie uvedeného, resp. v dôsledku nesprávneho právneho záveru o nevykonateľnosti tohto rozsudku, sa nezaoberal právnym posúdením veci v otázke opodstatnenosti uplatneného určovacieho nároku, teda nepodrobil odvolaciemu prieskumu právne závery súdu prvého stupňa. Tým zároveň zaťažil konanie pred ním vadou spočívajúcou v odňatí možnosti žalobkyni riadne konať pred súdom, t. j. v odňatí jej možnosti dozvedieť sa právne relevantným spôsobom, či v odvolacom konaní spochybnené právne posúdenie veci prvostupňovým súdom bolo alebo nebolo vecne správne. Dovolací súd preto rozsudok odvolacieho súdu v napadnutom výroku vo veci samej a v súvisiacom výroku o trovách konania zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 23. apríla 2014

JUDr. Rudolf Čirč, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová